

ԱՐԺԱՆԱՊԱՏԻՎ Տ. ԱԴԱՄ ՔԱՆԱՆԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ

Ս. ՆՈՒՓՄԻՄԵ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

(13 հոկտեմբերի 2002 թ.)

*«Ահա մենք բողեցինք ամեն ինչ և
եկանք Քո ետևից, արդ մենք ի՞նչ կունենանք»:*
(Մարթ. ԺԹ. 27):

Սիրելի՛ հավաքացյալներ,

Այսօր Աստծո կամոք այս եկեղեցում մատուցում ենք մեր անդրանիկ Ս. Պարարագը՝ շուրջ քառասուն օրեր առաջ քահանա ձեռնադրվելուց և քառասնօրյա պատրաստության շրջանն անցնելուց հետո: Քահանաները բոլոր մարդկանց նման ենթակա են մեղքերի և թերությունների, ինչպես Ս. Գրքում է ասվում Եղիա մարգարեի մասին, որը բոլորիս պես մեղքերի և կրքերի ենթակա մարդ էր, բայց իր հավաքի մեծությամբ բազում հրաշքներ գործեց: Այսպիսի հավաքը և կարարելության ձգտում անհրաժեշտ է հարկապես քահանաներին, հանուն որի էլ քահանաներն իրենց գործունեության հենց սկզբից փորձում են նմանվել մեր Տեր Նիսուս Քրիստոսին, Ով նույնպես փորձությունների և մարտումների քառասնօրյա շրջան անցնելուց հետո՝ ելավ մարդկության մեջ տարածելու Իր աստվածային լույսը:

Այսօր, ինձ համար նվիրական այս օրը, ցանկանում եմ բոլորի՜դ առջև, հրապարակավ, հայրենել իմ խորին շնորհակալությունն ու երախտագիտությունը Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի տեսչությանը և բոլոր դասախոսներին մեր կրթության համար, իմ հոգևոր ծնողին՝ Արմավիրի թեմի առաջնորդ Տ. Միոն եպիսկոպոս Աղամյանին՝ իր ծնողական հոգածության, խրապրների և հորդորների համար, ինչպես նաև իմ մարմնավոր ծնողներին, հարազատներին, ազգականներին, բարեկամներին՝ իմ հանդեպ իրենց հոգածության և իմ դաստիարակության գործում իրենց մեծ աշխատանքի համար: Խորին շնորհակալություն նաև մեր կողմից մեծապես հարգված, Մայր Աթոռի միաբան և Ս. Նոիփսիմե վանքի վանահայր Տ. Մարթեոս արքեպ Պողոսյանին, որն իր արտոնությունը տվեց այսօրվա պատրաստվելու, ինչպես նաև Մայր Տաճարի լուսարարապետի պաշտոնակատար Տ. Արտակ վարդապետ Տիգրանյանին՝ մեր հանդեպ իր հոգատարության համար:

Եվ մեծագույն շնորհակալությունը մեր բոլորի հոգևոր հայր, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ-ին՝ մեր և մեր ողջ ժողովրդի նկատմամբ իր հայրական հոգածության համար:

Ահա այսպիսի մի մեծ, անսահման սիրով լի, համամարդկային հոգածության նախադիպ է Նիսուս Քրիստոս: Մական Քրիստոսի աշակերտներին հեղաբերքում էր մի հարց, որն այժմ հեղաբերքում է նաև ինձ, ինչպես նաև ձեզ, սիրելի հավաքացյալներ: Այդ հարցը գուցե չի հնչում մեր մտքերում, սակայն այն մի անհանգիստ զգացում է արթնացնում մեր

սրտերում, և այդ անհանգստության մեջ էլ կարծես ծրարված է հեղինակը՝ «Ահա մենք թողեցինք ամեն ինչ և եկանք Քո երևից, մենք ի՞նչ կունենանք»:

Կան հարցեր, որոնք մարդկանց հեղինակություն են ներկա պահի, միևնույն ժամանակ՝ ապագայի համար: Եվ ներկա պահի համար այս հարցը ձեռք կարող է հեղինակը հեղինակ պետականությանից. «Ահա այժմ մենք եկել ենք եկեղեցի, թողել ենք մեր բոլոր գործերը, հոգսերն ու մեր բոլոր հեղինակությունները, մենք ի՞նչ կունենանք»: Բայց մեզ համար մի պարտախան հարց է հնչում: Ի՞նչ հարց է այն:

Գիտե՞ք, թե ինչպես է դարձի եկել քրիստոնյա սրբերից մեկը: Նա տեսել է խաչեցյալ Քրիստոսի պատկերը, որի վրա գրված էր. «Ահա թե ես ինչ եմ արել քեզ համար, իսկ դու ի՞նչ ես անում Ինձ համար»: Մենք Աստծուն ուղղված բազում հարցեր, խնդրանքներ, Նրա ի՞նչ ես անում Ինձ համար»: Մենք Աստծուն ուղղված բազում հարցեր, խնդրանքներ, Նրա ի՞նչ ես անում Ինձ համար»: Մենք Աստծուն ուղղված բազում հարցեր, խնդրանքներ, Նրա ի՞նչ ես անում Ինձ համար»: Մենք Աստծուն ուղղված բազում հարցեր, խնդրանքներ, Նրա ի՞նչ ես անում Ինձ համար»:

Իրոք, ի՞նչ ենք անում մենք: Երբեմն գալիս ենք եկեղեցի, որին շատ անգամներ մարտնչում ենք նախ, և դժկամում ենք մի փոքր երկար կանգնել արարողությանը՝ նախընտրելով վերադառնալ մեր հոգսերին, փախչելով եկեղեցուց՝ կարծես մի ահավոր վայրից: Երկար կանգնելուց մեր մեջքերը ցավում են, մեր ոտքերը հոգնում են, մեր մարմինը սկսում են ցրվել: Բայց մի՞թե մի փոքր երկար արարողությունն է այս ամենի պարտադրություն: Այդ ինչպե՞ս է, որ գրեթե միշտ համերգասրահները լեփ-լեցուն են լինում մարդկանցով, որոնցից շատերը ազատ տեղեր չլիներ ու պարտադրված ժամեր ու ժամեր տեղի համերգների ընթացքում ուրթի վրա են կանգնում և ոչ միայն չեն հոգնում, այլև պարելու ցանկություն էլ են ունենում:

Այդ ինչպե՞ս է, որ մեր շատ երիտասարդներ ու երիտասարդուհիներ հարկապես մայրաքաղաքում ամբողջ գիշեր անցկացնում են զվարճանքի վայրերում անընդհատ շարժման մեջ և... չեն հոգնում: Այդ ինչպե՞ս է, որ մենք ինքներս էլ հարսանիքների ժամանակ առավոտից մինչև ուշ գիշեր պարում ենք ու թոչկոտում և... չենք հոգնում: Ուրեմն, սիրելիներ, եկեղեցում մեր դժգոհության, դժկամության, ծանձրության պարտադրություն ոչ թե երկար կանգնելուց մեր ցավեցող մեջքն է կամ հոգնած ոտքերը, այլ մեր սրտերում Աստծո հանդեպ սիրո և ջերմության պակասը:

Իսկ ի՞նչ կա մեր սրտերում: Մեր սրտերը կարծես սառել են ու մեռել, ոչ մի ջերմություն, վեհ սիրո կամ վեհ հույզերի ոչ մի թրթիռներ, միայն հոգսեր, վշտեր, մտախռովություններ, ավելի շատ տխրություն, քան ուրախություն, ավելի շատ թախիծ, քան երանություն: Լինում են պահեր, երբ մեր սիրտը դառնում է տխրության բաժակ, և այդ պահերին, ինքներս էլ զգիտենք, թե ինչու, մեր աչքերից արցունքներ են ուզում հոսել ցած, և մեր սիրտը կարծես արթնանալով գոչում է. «Ազատեցե՛ք ինձ, ազատեցե՛ք ինձ հոգսերի և վշտերի այս ճնշող բեռից, ի՞նչ եք խեղդում ինձ, ինչո՞ւ եք ինքներդ փորձում սպանել ձեր սիրտը»: Այս աշխարհում իրական հանգստություն և ուրախություն չկա, իրական հանգստությունն ու ուրախությունը միայն Աստծո մոտ է:

Սակայն ո՞ւմ եմ ես ասում սա: Չէ՞ որ դուք ինքներդ էլ ձեր կյանքի փորձով համոզվել եք, որ այդպես է: Ահա երեկ վշտերն էին կրծքում մեր սրտերը, այսօր մտախռովություններն են

դանջահար անում, իսկ վաղը ծանրաբեռնված ենք լինելու ապագայի հոգսերով: Բայց խաչված Քրիստոս փարածել է Իր ձեռքերը, և Քրիստոսի ձեռքերն այսպես փարածված են էին ոչ միայն խաչի վրա, երբ նա մեռած էր, այլև Նրա ձեռքերն այսպես փարածված են նաև հիմա՝ Նրա հարություն առնելուց հետո: Քրիստոս կարողա՞ծ հոր պես, արցունքի՝ հասնող կարոտով Իր ձեռքերը փարածել է՝ մեզ Իր գիրկն առնելու համար:

Տեսե՛լ եք, թե ինչպես է հայրը երեխայի հեծ խաղալիս բացում ձեռքերը. երեխան վազում է, ընկնում հոր գիրկը, փարվում նրա պարանոցին: Իսկ դուք ի՞նչ եք կանգնել, ի՞նչ եք սառել ու մնացել, չե՞ որ Աստված Իր ձեռքերը բացել է՝ մեզ Իր գիրկն առնելու համար: Ավելի փարանում կարդում ենք Նիսուս Քրիստոսի խոսքերը, Տերը կարծես գոչելով է ասում մեզ բոլորիս, յուրաքանչյուրիս առանձին-առանձին. «Եկեք ինձ մոտ, բոլոր հոգևածներդ ու բեռնավորվածներդ, և Ես ձեզ կհանգստացնեմ» (Մատթ. ԺԱ 28):

Երբ մեր գլուխը ցավում է, փորձում ենք որևէ դեղ խմել, երբ ավելի լուրջ ցավեր ենք ունենում, շրտապում ենք բժշկի մոտ, բայց մի՞թե սրանցից ավելի լրջորեն չպետք է մտածենք մեր սրտի և հոգու խաղաղության մասին: Իսկ մեր հոգին հիվանդ է, հիվանդ է, և ինքներս չենք գիտակցում դա: Ինքներս մեզ արդար ենք համարում, միևնույն մեղքերի մեջ կորած ենք: «Ի՞նչ եմ արել, ո՞չ մարդ եմ սպանել, ո՞չ էլ շնություն եմ գործել», - հաճախ ասում են շարերը: Բայց Աստված փված յուրաքանչյուր պատվիրան աստիճաններ ունի: Լավ է, որ չես սպանում, բայց ավելի լավ է, երբ խոսքով չես սպանում, և սրանից էլ ավելի լավ է, երբ մտքով չես սպանում:

Լավ է, որ չես շնանում, բայց ավելի լավ է, երբ մտքով չես շնանում: Լավ է, որ սիրում ես եղբորդ, ավելի լավ է, երբ սիրում ես հարևանիդ, բայց սրանից էլ ավելի լավ է, երբ սիրում ես... թշնամուդ: Ո՞վ կարող է մեզ սրտի և հոգու խաղաղություն տալ, եթե ոչ միայն Աստված: Բայց մենք Աստծուն գցել ենք ամենավերջին տեղը և Նրանից վերն բազմեցրել մեր սեփական հոգսերն ու ցանկությունները: Մեր ողջ գործունեությունն ուղղված է կա՛մ մարդկանց, կա՛մ ինքներս մեզ հաճոյանալուն:

Կեղծավորությունը ծնվում է մարդկանց հաճոյանալուց, իսկ գծությունները, վիրավորանքներն ու նեղացկոտությունը՝ ինքներս մեզ հաճոյանալուց: Մակայն այսուհետև փոխենք իրերի հերթականությունը, մեզ համար մեր սրտերում առաջին տեղում բազմեցնենք Աստծուն և Նրան հանձնենք մեր բոլոր հոգսերն ու մտահոգությունները՝ հավաքալով, որ Աստված ըստ Իր խոսքի օգնելու է մեզ ամեն ինչում և յուրաքանչյուր խնդրի համար ի՞ր ժամանակին ելք է ցույց տալու, և մեր բոլոր գործերն անենք առաջին հերթին ո՞չ թե մարդկանց, այլ Աստծուն հաճոյանալու համար:

Ահա սա է քայլը դեպի Աստված, ահա այս է մեր՝ երեխաներիս վազելը դեպի Իր մխիթարող գիրկը մեզ համար բացած մեր սիրող Հայրը: Թող որ Աստված մեզ բոլորիս ուժ տա, որպեսզի կարողանանք այս դժվար թվացող, բայց միևնույն ժամանակ իրականության մեջ այսքան հեշտ քայլերը դեպի Աստված կատարել, որպեսզի մի օր էլ արդեն խաղաղված սրտով և խաղաղված հոգով Աստծուն փառք տանք և ասենք. «Փա՛ռք Քեզ Աստված, փա՛ռք Քեզ, ամեն ինչի համար փառք Քեզ հավիտյանս հավիտենից. ամեն»: